

# Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ



№ 144 (1644) ♦ Вівторок, 5 серпня 1997 року ♦ Ціна договірна

## Уряди змінюються, а борги залишаються

За перше півріччя нинішнього року на соціальний захист населення було спрямовано урядом понад 2 мільярди гривень. Звісно, це мізер, адже великою залишається заборгованість із виплат пенсій — на 1 серпня нинішнього року вона становила 1 млрд. 470 млн. гривень.

Нині в Україні білизня як 14,5 мільйона пенсіонерів. За оцінками вище-прем'єр-міністра з питань соціальної політики Миколи Блободюка, на тисячу працівників, від заробітної плати яких наводяться висновки до Пенсійного фонду, припадає 794 непрацюючих, тобто пенсіонерів, дітей, інвалідів. У сільській місцевості цей показник у 1,5 раза більший. Майже 3,5 мільйона робітників перебувають у вимушених відпустках, триває спад виробництва. Тож напевно чи можна сподіватися на швидке прояснення на захмареному небі.

### Лист на першу сторінку

#### НАЙЛЕГШЕ — ОБІЦЯТИ...

Редакція «Голосу України» отримала від працівників Змієїської ГРЕС лист і тїсно заяву на ім'я Президента України Леоніда Кучми, Голови Верховної Ради України Олександра Мороза, Прем'єр-міністра Валерія Пустовогоїтєнка.

У ньому вони розповідають про ситуацію, що склалася на ГРЕС, і просять оприлюднити заяву. Енергетики не отримуватимуть грошей з грудня минулого року. Цікаво, що енергія, яка виробляється, справді, не залежує від грошей на складах. Однак, як стверджується у листі, гроші до людей не надходять, що штовхає їх на акції протесту.

Отож, напевне, високим урядовцям не варто обіцяти інакше і напругою, що заборгованість у зарплаті виплатять до 1 листопада, а слід навести елементарний порядок. З'являться гроші в енергетиків, надійдуть і в державну казну. А поки що невідомо, де вони «гудляють» і на кого працюють. Найлегше — обіцяти, найважче — виконати обіцяне. Отож нам цікаво: чи почують, інакше, голос трудівників керівників держави та уряду?

З цієї причини «Голос України» оприлюднює заяву зміївців на 2-й стор.

## МАЛЕНЬКИЙ ЮВІЛЕЙ ВЕЛИКОГО УСПІХУ



Днями Українська аграрна біржа відзначила дворіччя свого існування. За цей, здавалось би, недовгий строк подолали великий шлях: розпочали практично з нуля, сьогодні УАБ посідає лідируюче місце на аграрному ринку України. Мета, яку ставлять перед собою організатори біржі, це — формувати в Україні цивілізованого біржового ринку. Надамо слово тим, хто стояв біля джерел створення УАБ і закладів підмурок українського аграрного ринку.

Олександр ТКАЧЕНКО, перший заступник Голови Верховної Ради України: «Орієнтовний зрушення в економіці залежать від успішності реформ в АПК»

Сьогодні кожен по-різному ставиться до АПК і оцінює його місце в економіці народногосподарського комплексу, але безсередньо одне: сільське господарство — основа нашої економіки, і від результатів аграрної реформи залежить економічна стабілізація загалом.

(Закінчення на 3-й стор.)



Олександр ТКАЧЕНКО, перший заступник Голови Верховної Ради України: «Орієнтовний зрушення в економіці залежать від успішності реформ в АПК»

Сьогодні кожен по-різному ставиться до АПК і оцінює його місце в економіці народногосподарського комплексу, але безсередньо одне: сільське господарство — основа нашої економіки, і від результатів аграрної реформи залежить економічна стабілізація загалом.

(Закінчення на 3-й стор.)

Врожай-97

### Деруть із хлібороба

Важкими видалися нинішні живина для хліборобів Світловодського району Кіровоградської області.

Напередопан живити тутешні аграрники поставили на колеса 63 комбайни.

— Хіба то комбайни, — каже заступник голови Світловодської райдержадміністрації Петро Коваленко. — Пограбков кілька годин і ламається, бо багатом по десять—дванадцять років.

Вірнішли світловодці послати гінців у Миколаївську та Херсонську області по цілному. Там пообіцяли техніку, але «постановили» за роботу віддати 30 відсотків зібраного.

(Закінчення на 2-й стор.)

### Мирити будемо активніше

Постійні представники України при Організації Об'єднаних Націй Анатолій Зленко в ході зустрічі з Генеральним секретарем ООН Кофі Аннаном обговорив пропозиції про активне залучення України до врегулювання конфліктів на території колишнього СРСР. Під керівництвом прес-центру МЗС України. У ході зустрічі обговорювалися також питання співробітництва України та ООН у сфері підтримання міжнародного миру та безпеки.

### По давній борг

У Києві перебуває урядова делегация Республіки Киргизстан, яка прибула для перемовин з приводу повернення Україною боргу на суму майже 30 млн. доларів США за поставки промислової продукції. Складність перемовин полягає в тому, що поставки здійснювалися до 1991 року.

P.S.

- Десятирічна дівчинка загинула внаслідок наводки в Коломийському районі Івано-Франківської області.
- У Чернівецькій області здило в експлуатацію новий магістральний газопровід.
- У районі Московської площі у столиці виявлено снаряд часів Великої Вітчизняної війни.
- Фонд держмайна розробив нові положення про проведення комерційних і некомерційних конкурсів.
- Трьох американських громадян, які надають допомогу дітям-сиротам, нагороджено почесними грамотами Міністерства охорони здоров'я України.
- На Тернопільському хлібокомбінаті почав працювати млин із кочів'ютерним контролем управління технологічним процесом.

### Перше «золото» — українське

З чудовим настроєм стартувала на чемпіонаті світу з легкої атлетики в Афінах національна збірка України. Перший комплект нагород розділили чоловіки в штовханні ядра. Золотий став виступ третійго призера Олімпіади-96 Олександра Багача з Броварів. Український борець штовхав ядро на позначку 21 метр 47 сантиметрів. На змичку: чемпіон світу Олександр Багач.

Матеріали спортивного довідки читайте на 8-й стор.



Врожай-97

# Питайте вважніше, пане президент

Працюючи минулого тижня в комітеті, як це передбачено календарним планом сьомої сесії Верховної Ради України, я маю нагоду ознайомитися з офіційними матеріалами про перебування 19 липня 1997 року Президента України Л. Кучми в Херсонській області, зокрема в м. Каховському районі, а також підгуками щодо цієї події, які надійшли до мене безпосередньо з виборчого округу.

Справді, не можна не погодитися із твердженнями Президента України про те, що на Херсонщині люди мають жити найзайомішніше, адже тут на одному мешканця припадає землі більше, ніж у будь-якому іншому регіоні України. Валою виступив Президент, сказавши слово «мають» замість «живуть».

У 1997 році ліхборобам Херсонщини — від мезхазора до керівника області — було зроблено все можливе, аби одержати гарний за якістю та кількістю врожай зернових. Цьому сприяли й погодні умови.

Однак херсонській аграрії не можуть згадати хліба з любов'ю до балансу. Усе це свідчить, що й за такого високого врожаю вони жити не стануть. А про те, що мають бути найзайомішнішими, як виступив Президент, то й мрити не має чого. Одне слово, у робітників херсонської області «фінанси співають романси».

У матеріалів власного кореспондента «Урадового кур'єра» Ірини Косинячківщини у № 132 від 22 липня цього року і присланих поглядів Л. Кучми до Херсонської області, я звернув увагу на таке повідомлення:

«Виступив Президент і свою думку щодо зміни до Конституції. «Мене сьогодні дуже пошлює Гавриш Верховної Ради. Олександр Мороз», — сказав він. — Президент запропонував співпрацю — разом робити конкретні пропозиції, погодити спільний план дій. А наотмість — це продовження сесії, незрозуміло, під яким кутом зору, позиції щодо істотних змін у Конституції. Це конституційний переворот».

Питвували, що бюджет він плітвище, адже його чекають регіони, міста, нести пропозицію перелітати деаю його положення, зокрема прямого фінансування парламенту через Національний банк. «Я вже неодноразово казав, що краще б «Діти України» мали більше грошей. Бо коли брати і для себе тришкі з того, чого і так не вистачає, то це все одно, що титкути залишки порваной кофди на парламент», — сказав Л. Кучма».

Я дуже вражений, що ці слова були сказані не лише на іменин шовковим Президентом Л. Кучмою. Це змушує мене зробити дробі уточнення щодо суті цих питань.

## 1. Стосовно твердження Президента про «конституційний переворот»

Уже недовідомі після прийняття Конституції України різні політичні сили, несприятелі держави, почали висловлювати думку про необхідність внесення деяких змін до положень Основного Закону або висловлювали пропозиції, реалізація яких неможлива без зміни конституційних норм. Але в офіційній колах ця думка не знаходила підтримки та розвитку.

Офіційно ця внесення зміни до Конституції України вперше пролунала саме на урочистих зборах, присвячених першій річниці Конституції України, у вислугу Президенту України Л. Кучми, а не Голови Верховної Ради України О. Мороза. Вона знайшла відображення також у Посланні Президента України до Верховної Ради України від 8 липня 1997 року, де висловлювалися такі міркування:

«Враховуючи складність ситуації в країні та усвідомлюючи важливість надійного законодавчого забезпечення антикризової політики, а також розглянувши ініціативи про внесення до законодавства змін щодо продовження терміну діяльності Верховної Ради України строком на один рік. Така готовність пов'язана з ужитковом економічного довшівства. І вона можлива лише за умови конкретної домовленості між галузями влади про співпрацю в економічній сфері. Вважаю, що за умови підтримки народних депутатів термін повноваження Верховної Ради можна було б збільшити до 5 років, внісши відповідні зміни до Конституції України».

На мою думку, Президент України не вимовляється від цієї ініціативи.

А тепер щодо постанови Верховної Ради України про «незрозумілий» виступив Президент — продовження сьомої сесії Верховної Ради України.

Верховна Рада України 18 липня 1997 року прийняла постанову про продовження роботи сесії Верховної Ради України. На заходньому пленарному засіданні, яке відбулося 28—29 серпня цього року, було розглянуто зазначену ініціативу Президента, аби під час восьмої сесії Верховної Ради «можливо було б, знало і з конституції статті 155 Конституції України, законодавчо внести відповідні зміни до Конституції щодо продовження терміну повноважень їй українського парламенту на один рік. Другим питанням під час цього засідання передбачено розгляд Верховною Радою проекту нового виборчого закону».

Згадана постанова Верховної Ради не містить жодних інших пунктів чи підтримки закріплених за нею масовою інформації. До того ж, інформація про неї опублікована в газеті «Урадовий кур'єр» від 22 липня 1997 року.

Голова, Президент України не міг цього не знати. Чи в свою чергу, викликає подальше запитання: з якою метою було проголошено таку ідею, кому це потрібно тошо?

## 2. Щодо пропозицій Президента України до Закону України «Про Державний бюджет України на 1997 рік» стосовно «прямого фінансування парламенту через Національний банк»

Розуміючи велику зайнятість шовковим Леоніда Даниловича, мені, внаслідок не зрозуміло, чому відповідалі працівники адміністрації Президента дисинформують його, позаче не акцентуючи увагу на підготовленні й масовій увазі зміст статті 27 Закону України «Про Державний бюджет України на 1997 рік», де зазначено:

«Фінансування видатків на здійснення повноважень Верховної Ради України, Президента України, Верховного Суду України, Конституційного Суду України та Рахункової палати Верховної

Ради України здійснюється з відповідалі субрахунків Державного казначейства України в Національному банку України».

Встановити, що Національний банк України шовкає зарплату на зазначені субрахунки кошти з основного рахунку Державного казначейства України, пропорційно виконанню доходної частини Державного бюджету в межах сум, затверджених Законом України «Про Державний бюджет України на 1997 рік».

Вважаю, наведений мого текст статті 27 закону дає змогу простежити різницю між змістом виступу Президента, де йдеться про фінансування лише Верховної Ради, та змістом зазначеної статті, де передбачено фінансування законодавчої, виконавчої та судової влади України. До того ж, в статті 27 визначено, що фінансування всіх глук влади має здійснюватися пропорційно виконанню доходної частини Державного бюджету.

Що змусило нас відкрити цю статтю до закону? Як значення вона має? Чому Верховна Рада під час обговорення шого закону в статті законопроекту не погодилася з пропозицією, внесененою урядом, про виключення статті 27 з проекту?

Для відповілі на ці запитання слід проаналізувати використання Державного бюджету України за 1996 рік. Аналіз свідчає, що за 1996 рік профінансовано лише на 64 відсотки від обсягів, визначених в Держбюджеті на 1996 рік. Шо ж стосується виконавчої і судової влади, то ці показники становили, відповідно, 131,3 та 78,6 відсотка.

Саме з метою недопущення повторення торішніх перекоєс і неспроможності фінансування всіх глук влади було внесено цю статтю до законопроекту. Реалізація її дасть змогу забезпечити рівні умови діяльності законодавчої, виконавчої та судової глук влади України.

Вважаю, що після мого роз'яснення шого питання Леонід Данилович погодиться з необхідністю виключення цієї статті до закону та саме також її редакцію.

## 3. Декілька слів щодо фінансування Національної програми «Діти України»

У додатку до Закону України «Про Державний бюджет України на 1997 рік» передбачено фінансування Національної програми «Діти України» загальним обсягом видатків 90042 тис. гривень. Звертає на себе увагу обмежений обсяг видатків на зазначену програму. Додатково було передбачено, з яких муршунів їй край обмежені видатки були розпорешено урядом по семи джерелах, зокрема (тис. гривень):

Міністерство освіти — 80000;  
Наука Мінздраву — 7000;  
Міністерство охорони здоров'я — 1200;  
Наука Мінздраву — 79;  
Міністерство внутрішніх справ — 403;  
Міністерство у справах сім'ї та молоді — 50;  
Академія медичних наук — 240.

Аледрі СНПГАЧ, заступник голови Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів.

## Деруть із хлібороба

(Початок на 1-й стор.)

Імпортерна техніка не дуже розквітла на сівільськооских полях. 70 відсотків з яких пошкоди. То на річницю «Дня Дерозантництва» до 8 миль на годину і долає за сівільний діляк 50 гектарів. А на горбистому Припіннів'ї прохлдити шовко 2—3 миль, а втрати майже такі, як у «Діоні». Окрім того, він не може підібрати шевині їй ачмів, шокені у валки, бо пристосований лише до прямого комбайнування. «Напрямку ж косити няк — дошкити шовка».

Хоч в районі живнутають розпочали з севдині ділянки, в обласному засіденні про продаж зерна державі графія сівільшолівши аж до кінця мильса залишався порожньою. Проте щоразу тонів збіжжя підпалляв за межі району. Розраховували господарства з комершіями структурами, за ввзят в борг мильні, палатні та інше. Державоу обомбидна надана матеріальна допомога, бо деруть комерсанти за неї аж з рівного бачка. Збираючи майже третину врожаю. Хоч і приїжділи в травні постанову Кабміну «Про правила використання зерня, виробленого в Україні у 1997 році», господарини вважало, що держава може їй похвалити, а ось з комерсантами жарти питань.

Знаючись зерно і на сівільськооских ринках по діні—трині за відро. Продають його аграрини прямо з кузовів авто, за документом керівника господарства, їм сівільспідприємствам май «свіжою копійкою».

А що пробори, — говорить Петро Коваленко. — Збирають гроші, доорідко хвиля, а на ремонт техніки коштів немає. От і намагалися шовш впровадити на загальну. Бо за таких темпів, як нині, ми розвинуємо живнця діляк на сорок. А не ж як втрачати».

Невідомо чи оператив вирішення зерно аж нагорушати їй самі хлібороби. Бо підтримку підприємства, а конкретні результати говорить про те, що залишався борг не лише дерержавоу, а й перелі селяни. А аграрини забули, коли одержували збіжжя.

Микола ВОЛЮК.

Кіровоградська область.

Президенти України Л. Кучми  
Голови Верховної Ради А. Морозу  
Прем'єр-міністру України  
В. Пустовитенко

## Заява

Керуючись Конституцією України та законодавством про право, звертаємо нашу увагу на ситуацію, що склалася на Зміській ГРЕС, ГРАЕК «Центр-нема».

Наш колектив не отримує зарплатної плати з грудня минулого року. Внаслідок цього обстановка розпалена до краю. Свій негативний внесок в загострені ситуації зробила приватизація, яка проща на Зміській ГРЕС. Це змусило зарплату заарештувати, а також викупити свої акції. Цим скористалися ділки всіх мастей та викупили акції трудовою колективу за безцінь. Але найбільше нас вразили суми, виплачені керівникам Змів-

ської ГРЕС. Це остаточно підірвало нашу віру в справедливості. Подати та морально принижили робити і люди більше не можуть потерпати від такого беззаконня. 24 липня 1997 року ми розпочали акцію протесту з приводу невилплати зарплатності у зарплаті та відсутності графіка потащення зарплатності. Ця акція виражається в тому, що аксудується персоналу Зміської ГРЕС не заїдає територію до позитивного рішення даного питання. Ремонти персонал підтримує експлуатативників та залишає за собою моральне право вжити уваги в акції протесту.

З 7.00 ранку слухав Зміської ГРЕС М. Кітченков, який п'ять годин здійснює розпочав гололовок. О 10.00 до нього приєднались ще 5 робитників. Увесь трудовий колектив Зміської ГРЕС готовий розпочати гололовок у випадку ігнорування наших вимог.

За словами директора Зміської ГРЕС О. Гришнюка, на розрахунок рахунок підприємства надхо-

дять мізерні суми, їх не вистачає для вчасної виплати зарплати та на інші витрати. Основний боржник — НДЦ України заборгував Зміській ГРЕС близько 70 мильйонів гривень та продовжує затримувати оплату.

На підставі цього викладеного інформацією: 1. Потраєти зарплатності у зарплатній платі до 4 серпня 1997 року.

2. Навести порядок у розрахунках за вироблену енергію.

3. Розглянути з приватизацією Зміської ГРЕС. 4. Розв'язати питання щодо відшкодування посадам, які займають керівники Мінерного та НДЦ.

5. Запровадити держконтракти на виробничу енергію.

Трудовий колектив Зміської ГРЕС.

На момент подання заяви збірали 611 підписів працівників ставші...

25 липня 1997 року.

# Маленький ювілей великого успіху

(Почагок на 1-й стол.).

Записала Галина КОСТЕРЬОВА.

до суміжних столичних  
тв — дорога далека.

генер-землевпорядник, дирек-  
тор державного підприємства ін-  
женерних розвідкувань  
«Поштова інженер-буда-

5 серпня 1997 року. № 144 /1644/

# Згадуємо Туган-Барановського, або Дещо про інноваційну ідеологію реформ

**ЛЮДИНА** завжди хоче змін на краще, тому вона з найвищою чеком від реформ саме того моменту, коли розпочинається зростання добробуту широких верств населення.

Але, як доведено в моїй статті «Проблема ідеології реформ. Соціалістична реформа — це шлях розвитку чи деградації?» («ІЗ», 18 червня 1997 р.) і в книжці В. Гришова та А. Тугель «Реформа чи національна катастрофа?», нинішній шлях реформ — це шлях до національної кризи.



У запропонованій нижче статті я хочу показати, що, можливо, головна причина такого стану — недостатня економічна обізнаність багатьох членів уряду, працівників Національного банку та різних Президентів, які, за порадами іноземних експертів і під тиском міжнародних фінансових організацій, сприяли ідеологічній реформі на основі монетарної економічної політики (неокласичної, неоконсервативної, неолиберальної школи), що в принципі не може привести до розвитку, особливо за умов безстересності ліквідації зовнішньоекономічної діяльності та відкритості банківської системи від інтересів українського виробництва, українського науково-технічного процесу.

Навчальному посібнику Ю. Бакала «Економічна теорія технологічних змін» автор пише: «Модель Соуло доводить, що "глибокі науково-технічні прогреси мають "безсмертний" характер, що не піддаються ринковій конкуренції, а отже, не можуть бути приватизовані. Немає підстав піддавати сумніву висновки відомого американського економіста, лауреата Нобелівської премії Р. Соуло. Тим більше, що США відомі країною "інноваційного суспільства", де економіка розвивається на основі цілої сукупності економічних теорій, серед яких на даний час можна позначити інтерес до монетарної економічної теорії Фрідріха, котра, як показано в моїй книжці «Шлях України», є корисною для Сполучених Штатів. Проте й інноваційна теорія в США має особливе значення».

Аби глибше усвідомити роль і місце інноваційної економічної теорії в житті розвинених країн, звернемося до деяких аспектів історії економічних теорій і технологічних змін. Більш акресно інноваційної теорії економічного розвитку сприяв видатний український вчений, перший міністр фінансів Української Народної Республіки Михайло Туган-Барановський. Його монографія «Промислові кризи в сучасній Англії, їх причини і вплив на народне життя» 1894 року ввела авторів в коло класичної економічної теорії. М. Туган-Барановський на основі аналізу збройних революційних виступів, що суперечили законам вільного ринку (Св. споживача та попит управляє виробництвом), а саме монополістичної конкуренції, і це відбувається через надмірне капіталізацію та його інвестування в нові технології та виробництво. Нову лінію пошуку в розвитку економічної теорії, розвитку М. Туган-Барановського, продовжив Хал, Шпітгоф і Шумпетер.

У теорії макроекономіки поняття технологічних змін пов'язані з відома відомими концепціями, які описують економічну статистичну і динаміку — зрівноваженість чи нерівноваженість стану, що їх введено в економіку Дж. Кларком. Корисним для повнішого розуміння зміни державного регулювання економіки є також поняття стійкості економічної системи, введене в книжці «Шлях України».

Ці ситуації в літературі пов'язують з

іменами Екклєзіаста й Гералта та їх відомими висловками: «Немає нічого нового під сонцем» і «Ніхто не може дати уявити в ту саму річку». А в додам: «Хоч би як вола в річку вкинули, та вона не спринчить лідя, поки з берегів не вийде».

Аналіз першої (статичної) ситуації розвивався в межах так званого неоконсервативного підходу (монетарна економічна теорія Фрідріха), де головним предметом були принципні набуття зрівноваженого економічного стану за заданих, стабільних факторів виробництва. Такий підхід ґрунтується на тому, що економіка стабільна і являє собою усталений замкнутий кругообіг ресурсів, продукції, грошей.

Аналіз нерівноважності ситуації економічної динаміки («підхід Гералта») пов'язаний з іменами Туган-Барановського та Шумпетера. Туган-Барановський підсилював інноваційний напрям, в Шумпетер розвинув його, розробивши концепцію нерівноважного розвитку під впливом технологічних змін.

Аналізуючи стійкість економічної системи, я формулюю умови, за яких втручання держави в економіку обумовлює нестерпимість руху, виключаючи, або, принаймні, пом'якшуючи проколювання стану катастрофи (Через формулу «берези річки — промислової політики»).

З наведеного ста очевидним висновок: оскільки в Україні відбуваються злиски зміни, збурення в економічній системі не стабільна, і, отже, ідеологія монетарної економічної теорії (зрівноваження стабільна ситуація) аж ніяк не придатна для економіки перехідного періоду, який переживає Україна.

Україна надзвичайно швидко втрачає конкурентоспроможність власної продукції не лише на зовнішньому ринку, а й на внутрішньому (95% товарів імпорту). До цього 92% продукції харчування і імпорту; про наукові та інші наукоємні складні виробні панів не дється). Тим часом, конкурентоспроможність країни — це її здатність генерувати та швидко опановувати інновації. Але про що можна говорити, коли на початку реформи в Україні за кількістю винаходів була на одному рівні зі США, а нині інноваційно-науковий підхід динамічно майже зовсім припинився. Якщо в розвинених країнах кількість людей, зайнятих у науці, подвоюється кожних 10 років, то в Україні цей показник скоротився в 2 рази за 5 років, а обсяг фінансування науки за той самий час — у 10 разів, 600 тис. учених залишили Україну.

На початку реформи Україна здійснювала розгорнутий дослідження в усіх тих 20 наукоємних галузях промисловості, що й США, а сьогодні лідя животної дослідження тільки в 7 галузях.

Для повнішого розуміння значущості ідеології реформ, що проводяться, наведемо основні типи інноваційної діяльності:

1) виробництво нового продукту чи продукту з якісно новими властивостями;

2) впровадження нових засобів виробництва;

3) освоєння нового ринку збуту;

4) залучення нових джерел сировини, комплексувальних і напівфабрикатів;

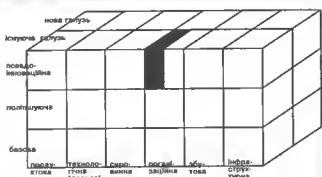
5) усунення нових організаційних та інституційних форм (приватизація, нова система управління тощо);

6) зміни інфраструктури.

Як бачимо, ці основи інноваційної пруги можна окреслювати, відносячи, таким чином, ключовими словами: промислова, процесна (технологічна), сировинна, збутова, організаційна та інфраструктурна.

Якщо вважати, що інноваційна діяльність може відбуватися в межах існуючих галузей, асти до створення нових галузей і торгівлі, основною технологією бази, просто підпалити технологію; бути так, що новішні принципно не змінюють техніко-економічний рівень виробництва (їх називають послідовними, режими) до сідя виділити 30 окреслів, кожні в яких відбиває певне послання наведених ланок характеристик інновацій: типу (6), функції (3) та місця впровадження (6) (3 + 3 + 3 = 36 (шість мільйонів)).

Малюючи, має можливість ясно виділити ті реформи, які ми проводимо (зафарбований окресок на мал.). Як бачимо, з урахуванням падіння виробництва дагачі, реформи, що сідя виділити 1/72 частину того переліку проблем, що їх ми би роз-



в'язувати розгорнутий інноваційний процес, який, безперечно, віє від зростання добробуту широких верств населення.

Звідси зрозуміла безсмертність і наявність ідеології, мети реформ. За умови, що всі окрески є рівноцінними, формально можна вважати: наші реформи охоплюють менш як 20% тих завдань, які ставлять інноваційний процес. Іншими словами, Україна провела реформи за ідеологією, яка майже цілковито виключає інноваційний процес (до речі, започаткований саме українським ученим М. Туган-Барановським), і, отже, за таких умов приречена до економічної деградації.

Наведемо тепер у формі таблиці ті принципи та методи, які потрібні для реалізації інноваційного процесу і які є в розвинених країнах, а також ті, що їх наразі в Україні іноземними експертами та умовами співпраці з міжнародними фінансовими організаціями:

## Ідеологія реформ

За умов інноваційного зростання добробуту широких верств населення

Системне відлучення держави від втручання в економіку

Беззаперечна лібералізація зовнішньоекономічної діяльності

Ізоляція науки, освіти, науково-технічного прогресу від власного виробництва

І від банківської системи

В основі стратегії економіки покладено фінансову стабілізацію,

розвиток форм і тіфас поведінки структурна зміна (присладова стратегія економічного розвитку Дж. Сакса)

Невпинне збюження широких верств населення

Досконала конкуренція,

єдиний ринок не сприймає інноваційної діяльності

Стратегі розвитку фірм за негедого (стратегія «ніша не лише не чуємо, а й на власному ринку»)

Основна цінність суспільства — багатство, незалежно від способу його накопичення.

Стевка на самонавчання, на істинність.

Декларція про людину, але «якість» гарантії їх виконання.

За темпами падіння продуктивності проці в 1991—1995 рр.

Україна стала стабілічним лідером

Закоки Св. попит та споживання управляє виробництвом

Отже, якщо вважати метою реформи невпинне зростання добробуту широких верств населення, його достойне цивілізоване життя, то Україна має відмовитися від монетарної економічної теорії (чи базової) і співпраці з іншими, які не піддаються процесу, відсутності раціональної економічної структури, сідя співпраці з сукупністю економічних теорій, і наслідком цього — постійного втручання держави в економіку — економічної теорії Кейнса, української інноваційної теорії М. Туган-Барановського тощо.

Михайло ПАВЛОВСЬКИЙ, народний депутат України, професор.

## Досвід

**МАЙКІВСЬКИЙ район**, що Черкащині, один з найбагатших аграрних в області. Крім колективних сільськогосподарських підприємств та радощів, яких тут 22, у районі набараюють економічності чотирнадцять фермерських господарств.

— Старт з початку року, — розповідає голова райдержадміністрації Павло Почапський, — ми взяли негедого: промислові підприємства і організації авернули 235 тисяч гривень прибутку. Збільшилися обсяги виробництва деяких видів продукції. Першодіє це стосується товарів, ви-

роблених ВАТ «Майківський механічний завод», поліпращених підприємств. В 1,5 рази зросли обсяги перевезення пасажирів. На 35 відсотків збільшились, ніж торік, надано населенню платних послуг. Рівень рентабельності по району нині становить 13,2 відсотка.

На перший погляд, це гарні і в колективних підприємствах намітається (хоч і незначний) приріст у виробництві та продажу м'яса. Проте ці успіхи не дуже радують, бо до цього часу на державному рівні не вирішено питання паритету ціни на продукцію тваринництва та її доходу.

Незважаючи на фінансову скруту, в районі чимало робиться для населення. Хоч і в мінімальному обсязі, але ведеться будівництво об'єктів господарського призначення, житла, ремонтують дороги.

Голова району, провіджує Павло Почапський, — завершення будівництва Бутської лікарні,

спорудження якої велось за разном кошти, виділені Міністерством у справах захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС. Для ввєлення її в дію потрібно 3 млн 930 тисяч гривень. Вже кілька років як зупинився Майківський машинобудівний завод, відомий своїм співпраці з іншими, які не піддаються процесу, відсутності раціональної економічної структури, сідя співпраці з сукупністю економічних теорій, і наслідком цього — постійного втручання держави в економіку — економічної теорії Кейнса, української інноваційної теорії М. Туган-Барановського тощо.

На змірку: голова Майківського райдержадміністрації Павло ПОЧАПСЬКИЙ.

Отже, якщо вважати метою реформи невпинне зростання добробуту широких верств населення, його достойне цивілізоване життя, то Україна має відмовитися від монетарної економічної теорії (чи базової) і співпраці з іншими, які не піддаються процесу, відсутності раціональної економічної структури, сідя співпраці з сукупністю економічних теорій, і наслідком цього — постійного втручання держави в економіку — економічної теорії Кейнса, української інноваційної теорії М. Туган-Барановського тощо.

Михайло ПАВЛОВСЬКИЙ, народний депутат України, професор.

## «Третій сектор» створює нові робочі місця

(Досвід діяльності неприбуткових недержавних організацій у Німеччині)

Думка фахівця

**ХАРАКТЕРНОЮ** ознакою неприбуткових недержавних організацій Німеччини є значні відмінності в «третьому секторі» між застосуванням сільськогосподарських підприємств.

Формально «третій сектор» виник у Західній Німеччині на початку 1960-х років. Між 1970 та 1990 років він зайняв у «третьому секторі» в пропорційному вимірі зростала швидше, ніж в інших сферах.



Між 1980 та 1990 роками на неприбутковий сектор припадало кожен десяте додаткове робоче місце. Найпомітнішим же зростання було в сферах охорони здоров'я та соціальних послуг, де втручання уряду найбільше часто виявляло. Як бачимо, найбільше християнські демократи та соціал-демократи, розбудовуючи в 1970-х та 1980-х соціальному державу, водночас розбудовували німецький «третій сектор».

У Західній Німеччині напередодні «об'єднання» неприбутковий організацій — це потужна економічна система з операційними витратами у 14 мільярдів доларів і більш як мільйонном постійних працівників (близько 3,7 % трудових ресурсів). Кожен десятий німець, що працює в неурядовій сфері, був задіяний у неприбутковому секторі. У недержавних організаціях працювало в чотирі рази більше людей, ніж у «Фольксвагені» (лідер серед німецьких компаній за кількістю робочих місць), та вдвічі більше, ніж у «Фольксвагені та «Даймлер-Бенц», разом узятих.

Середня річна зарплата в неприбутковому секторі визначається іншими чинниками. Однак, як і в західних землях, «третій сектор» випе-

редже інші галузі економіки за показником створення нових робочих місць. Фактично, крім неприбуткових організацій, істотно збільшили кількість робочих місць відносили лише фінансові і страхові установи. Кількість задіяних у недержавних організаціях зростає з 86,000 у 1990 році до 92,000 у 1992-му, тоді як загальна кількість зайнятих за цей період зменшилася з 7,6 млн. до 6,9 млн. Проте слід зазначити, що це зростання було значною мірою обумовлено створенням так званих «АВМ робочих місць» як альтернативи «безробітності». Такі робочі місця є звичайні в сферах охорони здоров'я, соціальних послуг та освіти і фінансуються переважно з державних джерел.

У «третьому секторі» Німеччині домінують цілком «об'єднані» безкоштовного соціального забезпечення. Це недержавні організації, утворені за релігійним або класовим принципом чи просто за спільними інтересами. Разом вони становлять від третини неприбуткового сектора, на них припадає майже 60 % всіх його операційних витрат.

У сфері охорони здоров'я недержавні організації акумулюють 34 % всіх витрат, а в сфері соціальних послуг цей показник ще більший — 61%. Багато в чому така ситуація є наслідком доктрини субсидованості, яка зобов'язує державні органи в разі потреби звертатися до неприбуткових організацій (які доктрина є найефективнішою). Відповідно в сферах освіти, науки, культури та відпочинку, де державна субсидованість відіграє значно меншу роль, недержавні організації є порівняно неізорозвиненими. Отже, принципи субсидованості є основним чинником еволюції «третього сектора» Німеччини. Він визначає головні засади співпраці держави з неприбутковими організаціями. Там, де таке партнерство розвивається, недержавні організації стають помітною економічною і соціальною силою, там, де лишається нерозвиненими, вони відіграють значно меншу роль.

Майже 70% фондів неприбуткових неурядових організацій надходять з державних коштів. Це означає, що державні органи мають велику соціальну безпеку та охорону здоров'я. Нападки, частка пожеж, які

надходять з приватного сектора, а «третьому секторі» Німеччини є найменшою серед розвинених країн, за винятком Японії (менш як 4%).

Згідно із результатами досліджень, середній німець витрачає лише 0,18 % особистого доходу на благодійні пожертви нерелігійного характеру. Можна згадати й «церковний податок», який держава збирає для потреб основних конфесій. Однак більшість цих коштів іде на платню священникам і підтримання в належному стані церковного майна, насамперед культових споруд. Та внески ці не є цілком добровільні. Проте деякі ННО Німеччини тісно співпрацюють з укрїнськими, як, скажімо, берлінський «ЕгоСот» і київський фонд «Арка».

Слід також зазначити, що недержавні організації Німеччини отримують малу, порівняно з іншими розвиненими країнами, частку своїх фінансових надходжень від плат за надані послуги та членських внесків (20%). Ця стаття доходить до більш значущої в сферах культури та відпочинку, екології та житлового будівництва, тобто там, де уряд втручається менш активно.

Нині основна дебата в німецькому суспільстві стосується навіщо соціальних і політичних проблем «об'єднання». Договір про об'єднання визнає, що «створення та розвиток об'єднаних безкоштовного забезпечення підтримуються державою в контексті конституційних повноважень». З утворенням єдиної Німеччини асоціації соціального забезпечення, залучили повном державні фонди, поширили свою діяльність на Схід. Нині там уже створено широкі мережі неприбуткових організацій для задоволення потреб населення в сфері соціальних та оздоровчих послуг, що постійно зростають і змінюються.

Збільшенням завантаження на державний бюджет, процес об'єднання радше приведе до більшої гнучкості застосування принципу субсидованості. Однак навард чим «коммерціалізація» німецького «третього сектора» відбуватиметься так само, як це було в Сполучених Штатах.

Томас БРУК,  
економіст.

## Хроніка. Події. Факти

### ● Москва

#### У новий рік з коротким робом

З 1 січня 1999 року буде проведено денонсацію російського робу в тиску разі, заявив президент Росії Борис Єльцин.



### ● Мутсамаду

#### Незалежні, але невизнані

Проросійські нахальності сепаратистів на острові Анжуан, що входить до Федеральної Ісламської Республіки Консорію островів (ФІРКО), проголосили незалежність свого острова. За повідомленням з його адміністративного центру — міста Мутсамаду, що акцію провели там прибічники князьківського повернення в лоно колишньої метрополії Фрэнсі.

Олександр Паркев ухвалив, що він визнає територіальну цілісність ФІРКО.

### ● Тбілісі

#### На землю предків з робочим візитом

Голова Комітету навісників штабів збройних сил США Джон Шалікашвілі прибув до Тбілісі з робочим візитом. Сьогодні Джон Шалікашвілі проведе зустріч з президентом Грузії Едуардом Шеварднадзе, головою парламенту республіки Заурбом Жанія, міністром оборони Берідо Набідзідзе, віддає візиту в офіс міністра оборони країни.

### ● Кувала-Дунгур

#### Коли фінанси співають романси...

Антверпенський фінансист Дюжард Селос, зв'язаний прем'єр-міністром Малавії Малакху Мозаманди у підписі національних валют країн ПАР, запропонував малайському лідеру публічний діалогосторій діалог. В опублікованому листі у кулуарній формі «Нью Стрейт таймс» він заявив, що готовий обговорити з прем'єром розбіжності на відкритому форумі.

### ● Нью-Йорк

#### «Новий росіянин» відстає від «нового нігеріяця»

Нігерія подає перше місце у списку найбільш корупційних країн. Такого висновку дійшли спеціалісти «Трансперенті Інтівіснелі» — міжнародної організації, яка спостерігає за способами ведення справ і бізнесу. Найсуді — Росія в цьому переліку на четвертій позиції. Найменш корупційною країною, вважають експерти з «Трансперенті Інтівіснелі», є Данія. Своє висновок вони роблять на підставі вивчення свідчень бізнесменів і дослідження світової громадської думки.

### ● Тайбей

#### Зв'язок з материком можливий

На Тайвані в візиті до КНР прибув заступник генерального секретаря Асоціації зв'язків через Тайванський проливу Лю Гуанцзі. Він — перший представник материкового Китаю такого рівня після заморювання Пекіном в односторонньому порядку необхідних переговорів з виїздом у серпні 1995 року у відвід до «правильної сторони» глави тайванської адміністрації Лі Денхуа до США. У КНР цю поїздку було розцінено як «зв'язок з материком» на незалежності, та проведення політичних «двох Китаїв» чи «єдиного Китаю та єдиного Тайваню».

За повідомленням кореспондентів «ГВ» та зарубіжних агентств...



## Економія не бензин, а кисень

Японія так часто стає жертвою екологічного лиха, що нині уряд змушений виступити з пропозицією про запровадження ще одного його податку — «екологічного». Як не дивно, але практично 58 відсотків опитаних японців висловилися на підтримку такого кроку уряду.

Більшість респондентів висловила думку, що першочергове завдання громадянської — домогтися скорочення викидів в атмосферу

вуглекислого газу, який вважається головним винуватцем глобального потепління. На думку учасників опитування, «екологічний податок» стане джерелом додаткових фондів для боротьби з «парниковим ефектом».

Більше того, 84 відсотки респондентів відповіли, що екологічний податок сприятиме покращенню економічних інтересів країни в інтересах боротьби за екологію. Багато жи-

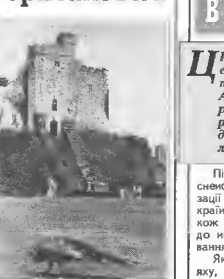
телів Японії роблять свій особистий внесок у справу захисту навколишнього середовища. 40 відсотків респондентів постійно користуються велосипедами, що виробляють з продуктів вторинної переробки. А 14 відсотків твердять, що в екологічних інтересах намагаються якомога частіше використовувати власний автомобіль, користуючись громадським транспортом, повідомляє ІТАР-ТАСС.

## Емансипація по-британськи

Восени парламент туманного Альбіону може прийняти закон, за яким дочці британських монархів одержать рівні з своїми братами права на престол. Королева Єлизавета II вже дала згоду на те, щоб цей закон обговорювали.

Отож, можливо, незабаром у Британії зміниться багатовікова традиція престолонаслідування. Згідно із нинішніми законами, дочка монарха може сісти на трон, лише коли у неї немає братів (як у випадку з іншійшою королевою). Щоправда, новачки, якщо їй буде прийнято, не стосуватимуться титулу Єлизавети II. А от до онуків принц Чарльз вже матимуть відношення.

На знімку: столиця британського Уельсу — місто Кардіфф. З початку ХХ століття всі складові британського престолу носять титул «принци Уельського».



## В очікуванні переговорів і... нових терктів

**ЦИМ** літніми спектиками днями гуляти міст у різних кутках світу переважає бездоглядність. Але в Єрусалимі різко зростає нерозуміння не тільки тому, що всі Ізраїльські політики відпочивають. Люди просто бояться виходити на вулиці.

Після теракту на єрусалимському ринку, здійсненому нещодавно бойовиками арабської організації ХАМАС, у «місті трьох релігій» та й по всій країні величезні заходи безпеки. Також блокують район палестинських автомобілів, що введено військові та поліцейські формування.

Як заявив глава уряду Ізраїлю Біньямін Нетаньяху, з інформація, що найбільшим часом буде

вчинено це кілька терактів. Тому Тель-Авів нині насторожний, і цього тижня буде особливо посилено охорону вулиць.

Цієї днини також розпочнуться консультації ізраїльських та американських політиків з приводу врегулювання нестабільності на Близькому Сході. До Єрусалима прибуває координатор США на арабсько-ізраїльських переговорах Денніс Росс. Починає палестинці та ізраїльтяни виступати в розмові про мир, а згадують старі образи. Але Вашингтон не атриває надати посидати немирничесніх судів за стіл переговорів. Як зазначають у Сполучених Штатах, наголошують нині — це терпіння і напруга істини у встановленні взаєморозуміння арабів та ізраїльтян. До речі, диням й Єгипет заявив, що хоче виступити посередником у майбутніх переговорах. Може так, зусиллями всього світу, і вдасться хоча б трішки зняти напругу в близькосхідному регіоні.

Надія ВЕДРИЧУК.



ПРИЙМАННЯ  
КОМІСІЯ

**МІЖНАРОДНА карова академія** — член Європейської мережі національних центрів Ради Європи — нещодавно започаткувала акцію «Чисті руки в осмі». Вже відбулися перші засідання оргкомітету, до складу якого увійшли представники Асоціації українських правознавців, загальної масової інформації, ряд громадських організацій, депутати різних рівнів.

Мета акції відображена в самій назві. Нарешті члени комітету намагалися залучити до її проведення якомога більше інформаційних учасників, накласти їй ширшого звучання та висвітлити результати у пресі. Цікаво те, що серед прихильників акції — чимало недержавних українських структур, які входять до складу національної академії управління персоналом (МАУП) — одного з ініціаторів освітньої «чистоти» — а також така ситуація показово. На їхню думку, такі добровільні безплатні акції освіти вже не новинка. Натомість так звані керівні набори в державних вузах, дедала та напівдегальна оплата освітніх послуг стали рідкісним грунтом для різноманітних зловживань. До того ж, як стверджують МАУП'шці, навчання

## студентська освітлення грошей коштує

Мова йде про те, скільки треба мати у кишені абітурієнта, аби навчатися в вузах сусідніх Осеті та Миколаєва. Цифри дуже різняться і коливаються залежно від престижності вузу, обраної спеціальності, виду навчання (стаціонарне, заочне), конкурсу тощо. Осі кілька прикладів до Осеті. Наблюдоким вузом тут є медичний університет: рік навчання на стаціонарі — 1800 умовних одиниць (себто доларів). Але й за таких умов у вузі чи не найбільший конкурс, зокрема в середній контрактникі. Далі йде державний університет імені Мечникова, де рік навчання обходиться на 1 до 1,5 тисячі ум. од. У Миколаївській академії — 1350 ум. од. І бажало, маємо на увазі останній вуз, а незважаючи на кризу вітнізового та реального комплексу й скорочення там робочих місць. Мабуть, фактично сподобаються, мабуть, на відпущення справ у галузі чи, може, на роботу за рубежем. В економічному університеті річна плата десь у межах 800 ум. од. А далі йде ціла низка вузів з приблизно однаковими «таксами» 500 — 750 ум. од.: політехнічний, морський та педагогічний університети, академія холоду, за яку, містобудування й архітектури, харчових технологій. Найменше платять студенти сільськогосподарського інституту — 400 — 550 ум. од. Але й тут — парадокс: осетські сільські мешканці «живуть» грошей дашенко не бачили, то на комерційній основі до вузу найчастіше потрапляють мешканці міста. Мабуть, аби врятувати мільйон про шну освіту. А хто ж працюватиме на землі? Тут паче, коли вразитися, що державним студентам тут асаль піддає лише щороку, порівняно з минулим, на стаціонарному скоротилися на 125 чоловік, на заочному віддалили — на 40.

А що в дійсності потрапляють мешканці міста. Мабуть, аби врятувати мільйон про шну освіту. А хто ж працюватиме на землі? Тут паче, коли вразитися, що державним студентам тут асаль піддає лише щороку, порівняно з минулим, на стаціонарному скоротилися на 125 чоловік, на заочному віддалили — на 40.

А що в дійсності потрапляють мешканці міста. Мабуть, аби врятувати мільйон про шну освіту. А хто ж працюватиме на землі? Тут паче, коли вразитися, що державним студентам тут асаль піддає лише щороку, порівняно з минулим, на стаціонарному скоротилися на 125 чоловік, на заочному віддалили — на 40.

мусить сплачувати за рік навчання до 550 ум. од. Плата близько 500 доларів установлена у педагогічному та сільськогосподарському інститутах (в останньому — на найпрестижнішому економічному факультеті, на інших дашенко). Ну а до рекордної позначки платити оплати в Миколаївській філії Україно-фінської інституту менеджменту й бізнесу, де пропонують одержати як першу, так і другу вищу освіту — це треба розкошуватися на 700 доларів — не за рік, а за семестр.

Перетворюючи вузи, суми оплати й не може відіграти думку, скільки ж ото значних, талановитих юнаків та дівчат залишається за бортом вузів через те, що інші бачили й в бізнесі, де пропонують одержати як першу, так і другу вищу освіту — це треба розкошуватися на 700 доларів — не за рік, а за семестр.

Теорій ВОРОТНОК.  
Одеса — Миколаєв

## А ТИМ ЧАСОМ

Доброчесна конкуренція  
на користь усім

у комерційному вузі в кімнатному результаті обходиться студентів дешевше або стільки ж, як на комерційному курсі у державному. Ватомість цього аргументу вони доводять аласким прикладом. МАУП — столичний недержавний вуз з посередницьким статусом з 1995 року його атестувало Міністерство на всі спеціальності з виділеною відповідного соціального Державної академічної комісії. Зручності в багаторівневій системі освіти у цьому вузі: лічбе, коледж, бакалаврат, магістратура, докторатура. Осрім того, тут працюють факультети перепідготовки й підвищення кваліфікації, де навчаються, зокрема, депутати різних рівнів, керівники підприємств та управлінь державних та недержавних структур. Щодо оплати, то середня тут складається 800 доларів на рік (сплатують цократально, або щосеместру). Для порівняння: коледжі, які цього року не пройшли за конкурсом в інститут журналістики, запропонували комерційне навчання за 800 доларів на рік, причому гроші виплатили умі. порівняно з цим варто не лише платити, а й якістю навчання. Недержавні вузи, як правило, відізняються більш якісною організацією та проведенням навчального процесу. МАУП, наприклад, забезпечує успіх

своїх студентів, як стаціонарників, так і заочників, повним набором навчальної та посібної літератури, яка видається студентам у довільне користування. Оплата цієї послуги вже врахована у загальній сумі за навчання. Ситуація з підручниками у державних вузах, як відомо, значно гірша. Підприємство або підприємств радянської доби, а нині підприємства видають, у важкому випадку, по кілька примірників на курс. Щодо професорсько-викладацької складки, то всім відомо: в державних вишніх скоротилися у державних вузах вибороти, а нині зарплати. Ті ж, хто лишився, все одно вимагаються підарювати у комерційних вузах.

Щоправда, одні й великі значну перевагу державним вузам такий мовля. Це — безплатне навчання, яке, попри аси миколає, достатньо обв'язує дітям із малозабезпечених сімей. У світовій освітній практиці краще прикладом, як відомо, є латвія. Наприклад, утім багаті вузи, як і багаті країни, практикують різноманітні програми зокочення, у тому числі й безплатного навчання. Яка практика прижиттєвої у напів країні, нині сказати важко. Ясно одне, добрососусні неінтереси на користь бідний справі. І освіти тут — не виняток.

Аліс РОМАНОВА.

Відпочив лише  
кожен десятий

З 300 ТИСЯЧ дітей, які потребували оздоровлення в Запорізькій області, у таборах відпочивали близько 30 тисяч. До закінчення шкільних канікул у області планують оздоровити ще 18 тисяч школярів.

Літо-97

За словами начальників управлінь у справах сім'ї та молоді облдержадміністрації Валентина Савченко, п'ять років тому в області працювало 104 табори відпочинку. Нині їх кількість значно зменшилася. Відомі табори, які перебувають на балансі «електроніки» підприємств, через брак фінансування не змогли вчасно підготуватися до оздоровлення сезону. Деякі з них взагалі не відкриті, деякі давно продано й перепрофіковано.

Приміром, із 12 таборів на Великому Лузі в Запорізькій працювала лише половина. А ось ВАТ «Металургійний комбінат «Запорізький» та «Мотор Січ» відшукали можливість відкрити на весь сезон по два табори. 50 відсотків дітей відпочивали тут безплатно, батьки решти оплачували лише 10 відсотків вартості путівки.

В якійсь мірності району в оздоровчому центрі «Чайка» акціонерного товариства «Перетворення» крім дітей задовольно аси уже третю зміну відпочивають 300 дітей із малозабезпечених сімей. Про путівки для них подбав Запорізьке міське управління соціального захисту населення.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Фот. Олександра КРЕМКА (ДНАУ-Укрінформ).



## Вчені рекомендують

## Їжте овочі. Будете здорові

У НАСЛІДОК аварії на ЧАЕС в Україні тільки цієїмісцем 137 забруднено 4,6 млн. га сільськогосподарських угідь. На 37 території мешкає 2,65 млн. чоловік. Як відомо, перше об'єдання в єдиному з високим радіоактивним фоном незалежно впливає на фізичну здоров'я структуру організму. Тож як послабити цей шкідливий вплив?

В організмі не існує механізмів, за допомогою яких можна було б відділити, скажімо, радіоактивний калій від атомів або йонів його радіоактивного ізотопу — калію-45. Але можна використати так звані «еліменти». Увеличуючи кількість, екологічно чисті овочі змінюються за своїми радіоактивними ізотопами, які потрапили сюди із забрудненого середовища. У такий спосіб істотно зменшується концентрація радіоактивних речовин у продуктах. Надлишок іонів цих елементів виводиться в суміші з радіоактивними ізотопами, таким чином їхня шкідливість для послабляється.

Наприклад, вирощування овочевих та плододарних культур на ґрунті, збагаченому солями екологічно чистого цезію, може зменшити вміст у рослині радіоактивного цезію. Плоди таких рос-

лин міститимуть підвищену концентрацію ядів нерadioактивного цезію. Щодоєне споживання таких овочів та фруктів створюватиме в організмі надлишок іонів цезію, які, змінюючи свою радіоактивними іонами, послаблятимуть їх шкідливий вплив.

Нитяйним наслідком аварії на ЧАЕС було радіоактивне забруднення сільськогосподарських угідь продуктів поділу атомних ядер. Серед них найбільш небезпечною, створюючи істотну стропищу та цезію з періодом піврозпаду відповідало 29 та 30 років. Всі інші ізотопи, якіми «збагачені» довідля Чорнобильської реактор, мають короткий період розпаду (від кількох годин до десятків діб).

Стропий активно засвоюється організмом рослини й тварини, накопичується в їстикових тканинах і майже не виводиться.

Цей різномірний розповсюджується в організмі й виводиться із нього повільно, ніж інші елементи (період півживання — 70 діб).

Стропий і цезій по-різному асирюються в ґрунті, тому стропищу-90 в ґрунті надходить більше, аніж цезію-137. Скажімо, у зерні пшениці, вирощеної на забруднених ґрунтах, накопичується радіоактивного стропищу в середньому втричі більше, аніж радіоактивного цезію.

Різні рослини по-різному поглинають із ґрунту хімічні елементи. Наприклад, а зерні гороху накопичується

стропищу-90 в 7 разів більше, аніж в зерні пшениці або жита. В зернопахів аіакохв радіоактивності містяться переважно в насінних оболонках і меншою мірою в ендоспермі. Тому в шпиченчому борошні першого та вишого сортів, у просіянному житньому борошні, в перловій крупі, в пшениці м'якшій радіоактивності у 1,5 — 2,5 рази нижче, аніж у вихідному зерні.

Використання закономірностей локалізації, накопичення та виділення з місць накопичення радіоактивних речовин у ґрунті дозволяє в сільськогосподарських районах випробувати та використовувати екологічно чисті продукти харчування.

Степан СТРЕЛЬНИК, доцент кафедри загальної та молекулярної генетики Київського університету ім. Т. Шевченка, кандидат біологічних наук.

Відзначаючи свій 4-річний ювілей, СП «Український мобільний зв'язок» надає тільки з 1 по 25 липня унікальну можливість **БЕЗКОШТОВНОГО ПІДКЛЮЧЕННЯ** до мережі NMT-450i та участі в розіграві **СУПЕРПРИЗІВ**.



Український  
Мобільний  
Зв'язок  
Ukrainian  
Mobile  
Communications

# ВІТАЄМО ПЕРЕМОЖЦІВ!

Інформацію про призи  
Ви отримаєте в  
інформаційній службі УМЗ  
за тел. (044) 517-2838.

Автомобіль  
Opel Vectra

№ 3145 — тел. 247-2489 — подорож до Іспанії  
№ 2392 — тел. 242-1687 — автомобіль Opel Vectra  
№ 1212 — тел. 245-8394 — подорож на Кіпр  
№ 698 — тел. 469-5664 — подорож на Адріатику

✓ Переможець має права  
безкоштовної зміни номера телефону.

Весь липень —

**БЕЗКОШТОВНЕ**

**ПІДКЛЮЧЕННЯ**  
та розіграв **СУПЕРПРИЗІВ!**

Виграшні номери будуть  
опубліковані в газеті «Голос  
України» після кожного розі-  
грашу.

• Всі податкові зобов'язання несе той, хто виграє.  
• Приз треба отримати на протязі двох тижнів з часу публікування результату розіграшу

✓ Постачальник автомобілів — **SVT Fortuna**,  
офіційний дилер Адам Опель АГ в Україні.

✓ Ексклюзивні закордонні тури —  
Українська туристична компанія



## ГИЛЬЗО — ПОРШНЕВЫЕ

ГРУППЫ И ПОРШНИ  
С/ДЛ-44/-18/-20/-22/-31/-60,  
Д-65/-144/-21/-240,  
КАМАЗ, ГАЗ, ЗИЛ, М-412, ЯМЗ,  
ВЫПУШКИ (пр-во Ташкент),  
КОЛЕНВАЛЫ (Луганск)-  
опт. скидка до 5%,  
АЛЮМИНИЙ  
(ЧУЖИ АК5М2, АК7, АК2 и т.д.)

## ЗАКУПАЕМ ЛОМ АЛЮМИНИЙ.

ЗАПОРТОК  
Киев, ул. Андреевская, 19  
т/ф (044) 416-3250, 416-5221

Арбитражный суд Волинської області (263005, Луцьк, вул. Грушевського, 30) за заявою ЖЕК № 4 Нововолинська порушив справу № 737-018 від 14.04.97 р. про банкрутство магазину «Продовольчі товари» № 5 (264920, Нововолинськ, 15 мікрорайон, буд. 15) р/р 480109 в Нововолинському відділенні Промінвестбанку, МФО 3003310, код 13352485).

Претензії кредиторів приймуть протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело № 14/3-186 о банкротстве Шахтерского ТПК (343720, Шахтерск, ул. Дзержинского, 18); р/с 205877 в отделении Проминвестбанка г. Шахтерска, МФО 334613, код 23030392.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.



Для того, чтобы продвигнуться  
вперед, надо иметь стимул...  
и банк!

Предоставляем услуги  
по покупке и продаже  
иностранной валюты на  
УМВБ и валютном рынке

Размещение на депозитных  
счетах денежных средств  
в национальной и  
иностранной валютах

Кредитование на выгодных  
условиях в национальной  
валюте, в т.ч. под залог ОВГЗ

Выполняем расчетное  
обслуживание в национальной  
и иностранной валютах

252087, г. Киев, ул. Ереванская, 1  
Тел.: (044) 242 06 07, факс: (044) 242 06 14

270104, г. Одесса, пр. Лушко, 29.  
Тел.: (0482) 47 14 27

## Відкриті акціонерне товариство «Волинськевоінтранс»

повідомляє, що перші загальні збори акціонерів відбулися 19 вересня 1997 року о 14-й годині за адресою: Волинська область, Луцьк, вул. Зв'язківців, 1-6.

Початок реєстрації акціонерів о 8-й годині.  
Місце проведення зборів — актовий зал БАТ.  
Порядок денний:

1. Звіт дирекції про підсумки фінансово-господарської діяльності БАТ за 1996 рік та перспективи роботи товариства в 1997 році;
2. Прийняття статуту БАТ у новій редакції;
3. Вибори керівних органів БАТ;
4. Затвердження внутрішніх нормативних документів;
5. Різне.

Учасники зборів мають подати до реєстраційної комісії документи, які засвідчують їх особу та повноваження або доручення на представництво.

Телефон для довідок 5-44-14 (код 03322).

Дирекція БАТ «Волинськевоінтранс».

Арбитражным судом Луганской области (348000, Луганск, пл. Героев ВОВ, 3-а) возбуждено дело о банкротстве:

1. № 05/51-12/396 — Полное общество «Марс», юридический адрес: г. Антрацит, ул. Петровского, 10, кв. 2, р/с/счет 467433 в АК АПБ «Украина».

2. № 05/136-11/1006 — Общество с ограниченной ответственностью «София», юридический адрес: г. Антрацит, ул. Парковая, 17/26, р/с 467404 в АК АПБ «Украина».

Письменные заявления с имущественными требованиями к должникам принимаются в соответствии с законом Украины «О банкротстве».

Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина, 34) возбуждено дело № 25/1-155 о банкротстве ООО «Гармас» (342340, п. Оленовка Волинского района Донецкой области, ул. Фрунзе, 100, р/с в Волновском АК ПИБ 467807, МФО 334066, код 22009310).

Заявления кредиторов и санаторов подаются в арбитражный суд в течение месяца со дня опубликования объявления.

## У номері

## • Київ

## Остання нота

Перестало битися серце видатного піаніста Святослава Ріхтера. Прем'єр-міністр України Валерій Густовоєв виконав іменну урочисту напіану співачкою музиканткою Ніні Доріак. Народ України любить і високо цінує концертну діяльність свого земляка, — сказав у послоні. — Вона була пов'язана з Києвом, Україною. Тут на Святослава Ріхтера завжди чекали та із захопленням приймали. Його приклад служив чужій людині на формування кількох генерацій музикантів України.

## • Кіровоград

## Знедолені дітей об'єднав «Росвесник»

Клуб молодих інвалідів «Росвесник», який об'єднує знедолені юнаки та дівчат від 14 до 18 років, відкрито в обласному центрі. Мета «Росвесника» — соціальний захист підлітків-інвалідів, прилучення їх до духовних скарбів світової і вітчизняної культури.

## • Донецьк

## Навивпередки з календарем

У гнірник орендованого підприємства «Шахта імені Засядька», що у Донецьку, — свято. Нового року. Тут видано на-торг 1,5-мільйонну тону палива. Ожге, з річним завданням гнірник справився на п'ять місяців раніше. Із вагомою перемогою колектив шахти привіз голова рад орендарів, народний депутат України Юхим Засядький і директор Валентин Грізнов.

Щою року «засядьків» другі в Україні досвідчені мільйонні позначки, на третину збільшили обсяги вугледобуток і до кінця 97-го мають намір долати ще мільйон тонн палива — уже понаблизиваю.

## • Житомир

## У новій школі й навчається ліпше

Ошатна триповерховка споруда одностайнітків у Теретів Житомирського району, яка прийняла учнів торік першого вересня і є тепер орієнту з найкращих сільських шкіл Житомирщини, стала сімдесятою школою, введеною в дію за роки незалежності. А всімдесятою має свій шанс стати школа в робітничому селіш Довбиш Баранівського району. Школа розрешена на 800 учнів. А для того, щоб носієліш відбулося вчасно, разом з будівельниками багато зусиль докладав фарфоровий завод, на якому працює більшість мешканців селіш.

## Провінція

## До булавки треба голови

У році студентів опинилися недібно управлінні Чернівецькі мієкраски. Ім належало пройти аєстатіа на фахову зрілість. І для багатьох з них цей екзамен виявився каменем спотикання. Із 128 екзаменів чернівецьких мієкрасок іспит склало лише 100. Кільком чиновникам, які провалили еєссє, довелося написати заяви про звільнення. Невдовзі при мієкрасці почне діяти контрольно-органі, що стежитиме за тим, як відпокут у життя виконавські упави.

Василь BABYX.

## Черніці

## Якщо врятуєш хоч одне життя...

Кременчуцький регіональний благодійний фонд «Християнський світ» отримав статус міжнародного. Проведено чимало спільних благодійних програм із США, Канадою, Німеччиною, Ізраїлем. Ігвалі передбачається участь у міжнародних неурядових конференціях, симпозіумах, семінарах, виставках та інших християнських благодійних і культурно-мислових заходах. Фонд наслідком опікується історичними, приєднаними, інвалідними, багаторічними сім'ями, дітьми-сиротами. Не оминуть увагою також осіб, які потерпіли від екологічних, промислових катастроф, стихійного лиха, жертв репресій, творчу мольву.

Григорій ГРИНІВ.

Полтавська область.

## ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновники —  
Верховна Рада  
України.

252019, м. Київ-19,  
вул. М. Грушевського, 5.  
Газета видатись  
з 1 січня 1991 року.

Перший заступник головного редактора А. ГОРЛОВ.  
Редактори: С. ПРАВДІВ (головний редактор), О. БУЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНЬСЬКИЙ, В. СУДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:  
252042, Київ-47,  
вул. Нестерова, 4.

Телефони: 224-72-54; факс: 441-88-23.  
Реклама: 441-89-34, 441-89-44.  
У редакції не завжди можуть надати відповіді на запитання читачів.  
У редакції не завжди можуть надати відповіді на запитання читачів.

Свидітство про реєстрацію періодичного друкованого видання —  
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

## Запобігти торгівлі живим товаром

В Україні за підтримки програми демократичного розвитку ФАР-ІСІС Європейського Союзу розпочалася реалізація проекту «Запобігання торгівлі жінками у країнах Центральної та Східної Європи». На прє-конференцію з цієї нагоди журналісти запросили неурядову організацію «La Strada-Україна».

## Ініціатива

Новий проект має на меті привернути увагу громадськості до проблем несправжньої торгівлі та торгівлі «живим товаром». Фемінізація бідності, безробіття, прозорі кордони, створили нову форму сучасного рабства, яку наші співгромадяни-жінки створюють у боротьбі з усією Європою. Це жінки, які внаслідок неурядових організацій, лише близько 15 відсотків із них знають задоволення.

Гіт, що їм доведеться робити. Решта уявляла себе гурманками, танцівницями, офісницями, жінками задоволення, але тільки не поважами. Як правило, дівчата вирушали за кордон без жодного контракту, брали на віру брехливі слова звідкись, які згодом створювали за них круті суми. А побутує добре розкритих тенет секс-індустрії вкрай важко,

адже завербовані в такий спосіб повинні до більшого живуть і працювати несправно, без жодних документів.

Якщо жінки і поодинокі повернутися додому, то тут їм можуть нагадати про відповідальності за національного колексу, а букет «професійних» захворювань та осуд оточуючих доведуть до кінця розпочатку звідкись справу.

«La Strada-Україна» має намір створити мережу телефонів довіри, а також соціальних та медичних служб, що сприятимуть реабілітації жертв секс-бізнесу та відверненню нових трагедій.

Ірина ДЕЛЕКА.

Київ.

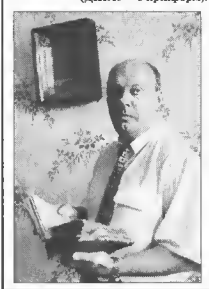
## Фотофанта

## Фоліант з бабусиною горіща

Незвичайний вигляд має кабінет головного інженера шахти імені Фрунзе Юрія Зюкова, що в Ровенських на Луганщині. Стіну прикрашає ікона Богоматері. А нещодавно гірник прибув у бабусі з села Карпівки, що неподалік від шахти, Біблію, та ще й яку! Цей цінний фоліант видано 1792 року.

Заслав: Ю. Зюков з старою Біблією.

Фото Володимира ЛІСНОГО (ДНУА) — Укрінформ.



## Пригода

## Зітхання сома

З незданного часу в Новоархангельському поширилися чутки, що серед білого дня у річці Синюсі, поблизу селіш, піднімається на поверхню несправжнє велетенське створіння й злітає. Поглядається на волю, озирніється доволу й знову опускається на глибину. Често з жителями, мовами, з'являється місцеві Нессі. Бували різні

ствердження, що то, вірогідно, піднімається на поверхню ковтуни повітря велетенський старий сом. Жити жертми, а лінійний номер «Спіл-ін» повідомля, що минулого літа на Дону велетенський старий сом проковтує клопачки і молоту жинку.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

## Спорт

## Дорогоцінний сплав перших днів

Легка атлетика. Після перемоги 31-річного Олександра Багана у штовхатині ядра на старті чемпіонату світу в Афінах прихильники збірної України і наступного дня турніру пережили чимало приємних хвилин.

По-перше, срібну нагороду на 100-метровій заболу спринтера з Києва 25-річний Янина Пугусевич. Воля показала результат 10,85. А по-друге, срібну нагороду, на мить випередивши нашу спортсменку (10,83), американка Маріан Джонс.

Щоб завершити розмову про спринт, повідомимо, що у чоловіків на 100-метровій найкращим був 23-річний американець «Моріс» Грін (10,85), якого називають «прямим даром з Канзаса».

Нарешті, про ще один ус-

пів нашого чемпіонату. У метанні мотара срібним призером став 30-річний Андрій Сосурх з Рівного — 81 метр 64 сантиметрів. Ліє в останній, «шостий, спробі «золото» у нього вперше вийшло Гайна Бай — 81,78.

На зйомку: ієв-чемпіонка світу Янина Пугусевич.

## Суперники визначилися

Футбол. У штаб-квартирі Європейської спілки футбольних асоціацій у Женеві (Швейцарія) відбулося жеребкування кваліфікаційного раунду Кубка УЄФА. Українські клуби за суперниками отримали такі команди: «Ворскла» (Полтава) — «Алісдерік» (Бельгія, Брюссель), «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Аланія» (Росія, Владикавказ). Перші подорожники наші колективи везуть у гості 12 серпня, повторні — вдома 26 серпня.

Видбулося кілька матчів у вищій лізі. «Ніва» — «Нахтар». 1:0. 13.50. А. Капалідзе. 8. «Карпати» — ЦСКА. 1:0. 7.00. Макоєв. 51. «Чорноморці» — Торпедо». 5:0. 2.00. 1:0. Гусєв, 37, 2:0. Шувов, 41, 3:0. Шекотин, 63, 5:0. Шекотин, 73. «Металург» — «Зірка-НІБАС». 3:0. 2.00. 1:0. Зав'язов, 33, 2:0. Мізенко, 45, 3:0. Мітенко, 59. На 57-й хв. Мізенко не реалізував пенальті.

«Прикарпаття» — «Крибіас». 1:2. 4.00. 0:1. Воскобойник, 22, 0:2. Платонов, 53, 1:2. Бєзлях, 61.

Нарешті, вболівальники порадувалися оєсєті. До речі, в кінському складі з'явився двох новобранців: Роман Пец, який раніше виступав у Харкові, а потім в Ізраїлі, та нападальник Шувов, який перешішов до «Чорноморців» з московського ЦСКА.

А от «Шахтар» дещо заневажав. Хоча він вже звик до того, що тернопільці вдома рідко поступаються комуєс. Там для них авторитарності не ієсє.

Іван ОЗЕРЧУК.

37, 2:0. Шувов, 41, 3:0. Шекотин, 63, 5:0. Шекотин, 73. «Металург» — «Зірка-НІБАС». 3:0. 2.00. 1:0. Зав'язов, 33, 2:0. Мізенко, 45, 3:0. Мітенко, 59. На 57-й хв. Мізенко не реалізував пенальті.

«Прикарпаття» — «Крибіас». 1:2. 4.00. 0:1. Воскобойник, 22, 0:2. Платонов, 53, 1:2. Бєзлях, 61.

Нарешті, вболівальники порадувалися оєсєті. До речі, в кінському складі з'явився двох новобранців: Роман Пец, який раніше виступав у Харкові, а потім в Ізраїлі, та нападальник Шувов, який перешішов до «Чорноморців» з московського ЦСКА.

А от «Шахтар» дещо заневажав. Хоча він вже звик до того, що тернопільці вдома рідко поступаються комуєс. Там для них авторитарності не ієсє.

Іван ОЗЕРЧУК.

переграла дебютанта ліги, захист який нічого не міг відати з Фінкелем. Новачок «Ніва» зрозумів перший хет-трик у першості. «Шахтар», я гості порадувалися: своєму першому голові. Його з пенальті забив Юзюк. До речі, в цьому турі було призначено 6 одинадцятихвилинних ударів (в минулому це з'являлося лише раз). Лієне одні пенальті не зміг реалізувати голкіпер «Шахтаря», а ось половику граніч були точні.

Після двох турів ліануєть СК «Мікоєла», «Ніва», «Буковина», «Металург», «Явір», у яких по 6 очок.

Матчі 3-го туру відбудуться 8 серпня. Зрозуміло СЕРГІСКО.

За зйомку та достовірність інформації у реєстрації публікації відповідальність неєсє розповсюджену. Редакція не завжди може надати відповіді на запитання читачів.

Газета видатись 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською мовою. Індекс 60955. Тираж 250461.